

Εφετείο Αθηνών: 4714/1996*

Πηγή: Αρχείο Νομολογίας ΜΘ'/98, σελ.187

ΕΦΕΣΗ - ΑΝΤΕΦΕΣΗ: προϋποθέσεις υπό τις οποίες εκπρόθεσμη έφεση μπορεί να θεωρηθεί ως αντέφεση: έκταση μεταβιβαστικού αποτελέσματος της ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ: καταγγελία μόνον για σπουδαίο λόγο. ΕΠΙΦΥΛΑΚΗ: στην παροχή εργασίας με την μορφή «ετοιμότητας κλήσης» δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί των ελαχίστων ορίων αμοιβής, χρονικών ορίων εργασίας. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ: όχι ο ελαφρύς τραυματισμός από το τροχαίο ατύχημα οφειλόμενο σε υπαιτιότητα του εργαζόμενου. ΕΡΓΟΔΟΤΗ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΓΙΑ ΖΗΜΙΕΣ ΣΤΟΝ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ - ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ: υποχρεούται και στον περιορισμό της έκτασης της ζημίας που προκάλεσε στον εργοδότη του. ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ: ο συμψηφισμός επιτρέπεται αν δεν αφορά αξιώσεις από μισθούς αλλά από άλλες αιτίες.

Πρόεδρος: Κων. Πάτρωνας

Εισηγητής: Χρ. Ηλιάδης, Εφέτης

Δικηγόροι: Νίκη Ρούλια, Αικ. Τσουρούλα - Σωτηροπούλου

1. Σε περίπτωση άσκησης αμοιβαίων (αντιθέτων) εφέσεων από τα διάδικο μέρη, από τις οποίες η μία είναι εμπρόθεσμη και τυπικά παραδεκτή, ενώ «η άλλη έχει ασκηθεί εκπρόθεσμα, τότε η τελευταία μπορεί να ισχύσει ως αντέφεση, αλλ' όμως θα πρέπει να συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις της άσκησης της. Ειδικότερα, από την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 523 παρ. 1, 532, 591 παρ. 1 και 674 παρ. 1 του ΚΠολΔ, προκύπτει, ότι επί των δικαζόμενων, κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών, υποθέσεων η αντέφεση, που ασκείται εάν αφορά διάφορα κεφάλαια από εκείνα που έχουν εκκληθεί με την τυπικά παραδεκτή έφεση του αντιδίκου του και τα οποία δεν συνέχονται αναγκαστικά μ' αυτά απορρίπτεται, γιατί, ως προς αυτά είναι απαράδεκτη. Αν όμως η αντέφεση αναφέρεται στα ίδια κεφάλαια της απόφασης που έχουν προσβληθεί με την έφεση του αντιδίκου ή αν αναφέρεται σε κεφάλαια, τα οποία αναγκαστικά συνέχονται με εκείνα της έφεσης, τότε, ως προς αυτά, είναι παραδεκτό και επομένως πρέπει να ερευνηθεί (Βλέπε Σαμουήλ: Η έφεση 1993 παρ. 390 και 614, Κεραμέα: Αστικό Δικονομικό Δίκαιο 1986 παρ. 202. ΑΠ 1466/1977 ΝοΒ 26/1189, ΑΠ 1499/1984 ΕΛΛΔ 26/417, ΑΠ 639/1990 ΕλλΔ 32/334 και ΕΑ 98/1970 Αρμεν. 24/434). Στην προκειμένη περίπτωση το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε στην από 22 Ιανουαρίου 1993 αγωγή τη με αριθμό 2444/1994 οριστική του απόφαση. Κατόπιν με γραπτή παραγγελία του πληρεξουσίου δικηγόρου του ενάγοντα επιδόθηκε η ανωτέρω απόφαση προς την εναγομένη εταιρεία κατά την 22 Ιουλίου 1994. Στο μεταξύ και πριν από την επίδοση αυτή πρώτη άσκησε την από 3 Ιανουαρίου 1994 έφεση της η εναγομένη. Αντίθετα, ο ενάγων άσκησε κατόπιν τη δική του έφεση κατά τη 18 Σεπτεμβρίου 1995, όπως όλα αυτά προκύπτουν και αποδεικνύονται από τα σχετικά έγγραφα των διαδίκων, οι οποίοι άλλωστε και ομολογούν τα γεγονότα αυτά. Πρέπει να σημειωθεί πως το ανωτέρω πρωτοβάθμιο δικαστήριο είχε δικάσει τη σχετική υπόθεση σύμφωνα με την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 664 έως 676 του ΚΠολΔ). Με βάση επομένως τα παραπάνω περιστατικά γίνεται φανερό πως η έφεση της εναγομένης ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα, όπως άλλωστε τούτο δεν αμφισβητείται από τον ενάγοντα. Επομένως, πρέπει η έφεση αυτή να γίνει τυπικά δεκτή και στη συνέχεια να ερευνηθεί το παραδεκτό και το βάσιμο των μ' αυτή προβαλλόμενων λόγων της (άρθρα 533 παρ. 1 591 παρ. 1 και 674 παρ. 2 του ΚΠολΔ). Αντίθετα, η έφεση του ενάγοντα ασκήθηκε εκ μέρους του εκπρόθεσμα, όπως τούτο άλλωστε και από τον ίδιο ομολογείται. Σύμφωνα όμως με όσα πιο πάνω εκτέθηκαν, η έφεση του πρέπει να ισχύσει ως αντέφεση. Μεταξύ όμως των λόγων που αναπτύσσονται σ' αυτή προβάλλονται από τον ενάγοντα και παράπονα του σχετικά με τον εσφαλμένο υπολογισμό: α) Του δώρου Χριστουγέννων 1992 β) Των αποδοχών αδείας του στο έτος 1992 και γ) Του επιδόματος αδείας του για το ίδιο έτος.

Ωστόσο η εναγομένη με τη παραπάνω ένδικη έφεση της δεν προβάλλει αντίστοιχους λόγους ή παράπονα της για τα ίδια αγωγικά κονδύλια, τα οποία και είχαν γίνει μερικά δεκτά στην

ουσία τους με την πιο πάνω προσβαλλόμενη απόφαση. Κατά συνέπεια και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν και αφού στην προκειμένη περίπτωση, η αντέφεση αφορά διάφορα κεφάλαια σε σχέση με εκείνα που προσβάλλονται με την έφεση της εναγομένης και ούτε αναγκαστικά συνεχονται με την τελευταία, είναι απαράδεκτη και πρέπει ν' απορριφθεί ως προς: τους πιο πάνω λόγους. Οι λοιποί όμως λόγοι της αντέφεσης του ενάγοντα είναι παραδεκτοί και πρέπει να συνεκδικαστούν με την έφεση της εναγομένης (άρθρα 246, 524 παρ. 1 και 591 παρ. 1 του ΚΠολΔ) και να ερευνηθούν από πλευράς ουσίας τους.

2. Με την από 22 Ιανουαρίου 1993 αγωγή του εφεσίβλητου ζητήθηκε η καταβολή του ποσού του 1.157.234 δραχμών. Υποστηρίχθηκε από της πλευράς του, ότι με την εναγομένη είχε καταρτίσει σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου και συγκεκριμένα σ' αυτήν πρόσφερε τις υπηρεσίες του ως υπάλληλος του τμήματος TRANSFER, αλλ' όμως εκείνη κατήγγειλε τη σύμβαση τους χωρίς σπουδαίο λόγο. Κατόπιν τούτου υποστηρίζει, ότι η εναγομένη του οφείλει: α) Τους μισθούς υπερημερίας της, β) Την αμοιβή του για την υπερωριακή και νυχτερινή απασχόληση του, γ) Την αμοιβή του για την αναπληρωματική ημέρα ανάπαυσης, δ) Το επίδομα και τις αποδοχές αδειας του για το έτος 1992, ε) Το δώρο Χριστουγέννων 1992 και στ) Τη χρηματική του ικανοποίηση λόγω της ηθικής του βλάβης από το εργατικό του ατύχημα.

3. Στην πιο πάνω αγωγή του εκδόθηκε κατόπιν από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο η προαναφερόμενη οριστική του απόφαση. Ειδικότερα με την απόφαση αυτή έγιναν δεκτά τα ακόλουθα: 1) Το αγωγικό κονδύλιο που αναφερόταν στην επιδίκαση μισθών υπερημερίας απορρίφθηκε ως απαράδεκτο, 2) Έγινε δεκτό ότι σε εργατικό ατύχημα τραυματίστηκε ο ενάγων, γι' αυτό και του επιδικάστηκε, χρηματική του ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης του το ποσό των 50.000 δραχμών, 3) Απορρίφθηκε – προδήλως στην ουσία της- η ένσταση της εναγομένης, που αφορούσε το συμψηφισμό του ποσού των 354.257 δραχμών, 4) Έγινε δεκτή στην ουσία της η ένσταση μερικής εξόφλησης, που αφορούσε το ποσό των 66.884 δραχμών και 5) Έγινε τελικά δεκτή – κατά ένα μέρος της - από πλευράς ουσίας η ανωτέρω αγωγή και τελικά στον ενάγοντα επιδικάστηκε το ολικό χρηματικό ποσό των 210.022 δραχμών, το οποίο και υποχρεώθηκε η εναγομένη να του το καταβάλει, μαζί με τους νόμιμους τόκους της υπερημερίας της.

4. Ήδη, τα διάδικα μέρη με τις αντίθετες, έφεση της εναγομένης και αντέφεση του ενάγοντα, παραπονούνται και ζητούν την εξαφάνιση ή διαφορετικά τη μεταρρύθμιση της παραπάνω αναφερόμενης οριστικής απόφασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. Επιδιώκουν ειδικότερα τη νέα αξιολόγηση και στάθμιση του αποδεικτικού υλικού της προκειμένης υπόθεσης από το δευτεροβάθμιο τούτο δικαστήριο, σε τρόπο ώστε στη συνέχεια: 1) Από της πλευράς του ενάγοντα ζητείται η μεταρρύθμιση της εκκαλουμένης απόφασης, μόνο σ' εκείνα τα σημεία της που δεν τον ωφελούν, ώστε να γίνει δεκτή στο σύνολο της η αγωγή του και 2) Από της πλευράς της εναγομένης επιδιώκεται η απόρριψη της ίδιας αγωγής στο σύνολο της. Όπως ειδικότερα εκτιμάται το περιεχόμενο τόσο της έφεσης όσο και της αντέφεσης του ενάγοντα, τα σχετικά παράπονα των διαδίκων μερών βασικά επικεντρώνονται στην εσφαλμένη εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού της υπόθεσης από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Συγκεκριμένα υποστηρίζουν, ότι, αν το πρωτόδικο δικαστήριο με την προσβαλλόμενη οριστική του απόφαση ορθά εκτιμούσε τις αποδείξεις, οπωσδήποτε θα κατέληγε σε τελείως διαφορετική κρίση και μάλιστα - σύμφωνα με τις απόψεις της κάθε διάδικης πλευράς - θα έπρεπε να γίνει δεκτή στην ουσία της η πιο πάνω αγωγή ή αντίθετα για τον ίδιο λόγο ν' απορριφθεί στο σύνολο της.

5. Από την επανεκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των εξετασθέντων μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως των διαδίκων, οι οποίες περιέχονται στα με αριθμό 2444/24.5.1993 πρακτικά δημόσιας συνεδρίασεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, σε συνδυασμό: 1) Με τις ομολογίες των διαδίκων, που περιέχονται στις έγγραφες προτάσεις τους, 2) Με την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης της εναγομένης Κ.Σ. κατοίκου Γλυφάδας Αττικής, η οποία λήφθηκε μετά από προηγούμενη νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήτευση του ενάγοντα (άρθρο 671 παρ. 1 του ΚΠολΔ) και περιέχεται στη με αριθμό 8635/21-5-1993 ένορκη βεβαίωση της Ειρηνοδίκου Αθηνών και 3) Με όλα γενικά τα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία οι διάδικοι επικαλούνται και στο δικαστήριο τούτο προσκομίζουν, έχουν αποδειχθεί σ' αυτήν την υπόθεση - κατά την κρίση του Εφετείου - τα ακόλουθα ουσιώδη και

κρίσιμα πραγματικά περιστατικά: Η εναγομένη ανώνυμη εταιρεία προήλθε από μετατροπή της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία Α.Γ. Ε.Π.Ε. ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, η οποία υποκαταστάθηκε στο σύνολο της περιουσίας της και σ' όλες τις έννομες σχέσεις της, σύμφωνα με τη με αριθμό 13278/27-1-1995 πράξη μετατροπής της συμβολαιογράφου Αθηνών Μ.Β.Γ., η οποία κατόπιν εγκρίθηκε με αριθμό πρωτ. 996/17-2-1995 απόφαση του Νομάρχη Πειραιά, γεγονός που δεν αμφισβητήθηκε από τον ενάγοντα. Άλλωστε τούτο προκύπτει και αποδεικνύεται από τα ανωτέρω έγγραφα. Ειδικότερα, η εναγομένη και με τη σημερινή της μορφή από πολλά χρόνια είχε αναπτύξει δραστηριότητα στον τομέα του εισερχόμενου τουρισμού, γι' αυτό και κυρίως οι εργασίες της είναι εποχιακές. Έτσι, με τον ενάγοντα κατά την 25η Μαΐου 1992 είχε καταρτίσει την επίμαχη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, η οποία όμως - όπως ρητά ομολογείται - ήταν ορισμένου χρόνου και συγκεκριμένα κάλυπτε την περίοδο από τις 25 Μαΐου μέχρι τις 7 Νοεμβρίου 1992. Η πρόσληψη του ενάγοντα έγινε εκ μέρους της επειδή αυτός γνώριζε πολύ καλά τη γερμανική γλώσσα. Ειδικότερα ο ενάγων προσλήφθηκε ως υπάλληλος της εναγομένης και τοποθετήθηκε στο τμήμα TRANSFER. Τα καθήκοντα του ήταν εργασίες γραφείου, αλλά κυρίως η δραστηριότητα του αναπτυσσόταν στη μετάβαση του στο λιμάνι του Πειραιά ή στα αεροδρόμια Αθηνών (ανατολικό και δυτικό) και μάλιστα σε προκαθορισμένες αλλά και προγραμματισμένες ώρες με αποκλειστικό και μόνο καθήκον να ελέγχει αν έφθασαν έγκαιρα στην καθορισμένη ώρα τα τουριστικά λεωφορεία, ιδιοκτησίας της εναγομένης ή τα μισθωμένα από την ίδια ταξί, για να παραλάβουν τους αλλοδαπούς πελάτες της, που θα είχαν άφιξη ή αντίθετα για να μεταφέρουν τους πελάτες της στους ίδιους τόπους (λιμάνι και αεροδρόμια) με σκοπό την αναχώρηση τους.

Επομένως οι προσφερόμενες υπηρεσίες του ενάγοντα εξαντλούντο με τον προαναφερόμενο έλεγχο, γι' αυτό και δεν ήταν υποχρεωμένος να περιμένει συνέχεια στους ίδιους χώρους (λιμάνι και αεροδρόμια) την άφιξη ή αναχώρηση άλλων πελατών της εναγομένης. Τούτο γιατί η μεταφορά των τελευταίων είχε ανατεθεί σε άλλους υπαλλήλους της εναγομένης. Κατά συνέπεια, το ωράριο εργασίας του ενάγοντα ήταν περιορισμένο, αφού είχε ελεύθερα κενά, κυρίως τις ημέρες των Παρασκευών. Παράλληλα η εναγομένη παραχωρούσε στους εργαζόμενους στο τμήμα TRANSFER τη χρήση αυτοκινήτου της προς εξυπηρέτηση τους. Αυτό γινόταν γιατί εκτελούντο εργασίες εκτός γραφείου, αφού οι υπάλληλοι ήταν υποχρεωμένοι να μεταβαίνουν στα αεροδρόμια και στο λιμάνι του Πειραιά. Ωστόσο, η κατηγορία αυτή των υπαλλήλων της, αν αντιμετώπιζε κάποιο πρόβλημα είχε τη δυνατότητα για τις διάφορες μετακινήσεις να χρησιμοποιεί και ταξί με έξοδα φυσικά της ίδιας. Πρέπει να σημειωθεί, ότι για την κατάρτιση της πιο πάνω αναφερομένης συμβάσεως μεταξύ των διαδίκων μερών συντάχθηκε σχετικό γι' αυτήν έγγραφο τους με ημερομηνία 25 Μαΐου 1992, το περιεχόμενο του οποίου δεν αμφισβητήθηκε από κανένα. Συγκεκριμένα, στη γραπτή αυτή σύμβαση τους μεταξύ άλλων αναγράφονται και τα ακόλουθα: 1) Ο χρόνος της σύμβασης είναι ορισμένος και χρονικά τοποθετείται στο διάστημα από την 25-5-1992 μέχρι τις 7-11-1992, γι' αυτό και η απασχόληση του ενάγοντα χαρακτηρίζεται ως εποχιακή, 2) Η εναγομένη διατήρησε το δικαίωμα να μεταβάλει το ωράριο εργασίας του ενάγοντα και μπορούσε παράλληλα να του επιβάλει και διακεκομμένο ωράριο απασχόλησης, το οποίο είχε επίσης τη δυνατότητα να το αλλάξει, 3) Για όλη τη συμφωνημένη περίοδο εργασίας του ενάγοντα συμφωνήθηκε ως μηνιαίος μισθός του το ποσό των 116.744 δραχμών, στον οποίο μάλιστα περιλαμβανόταν όλα τα - κατά νόμο - επιδόματα του, γι' αυτό και δεν είχε δικαίωμα αναπροσαρμογής του μισθού του και 4) Καθένας από τους συμβαλλόμενους (διαδίκους) μπορούσε να καταγγείλει την εργασιακή σύμβαση - χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης - και πριν από τον πιο πάνω χρόνο της λήξης, αλλ' όμως μόνο για σπουδαίο λόγο. Με βάση τους όρους αυτούς άρχισε στη συνέχεια να προσφέρει ο ενάγων τις υπηρεσίες του στην εναγομένη εταιρεία. Ο ίδιος βέβαια υποστηρίζει, ότι το ωράριο εργασίας του ήταν κυλιόμενο, δηλαδή σε τρεις βάρδιες καθημερινά και ειδικότερα: Η πρώτη από τις 09.00 μέχρι τις 17.00. Η δεύτερη από τις 10.00 έως τις 18.00 και η τρίτη από τις 12.00 μέχρι τις 20.00 η ώρα. Τούτο όμως δεν είναι αληθές, γιατί οι αφίξεις και οι αναχωρήσεις των πελατών της εναγομένης διαρκούσαν μικρό χρονικό διάστημα και επομένως αντίστοιχη ήταν και η απασχόληση του ενάγοντα.

Έτσι και μετά το πέρας της εργασίας του μεσολαβούσαν μεγάλα κενά, κατά τα οποία ο ενάγων ήταν ελεύθερος και αποδεσμευμένος, γι' αυτό και μπορούσε να τα αξιοποιήσει, όπως ο ίδιος επιθυμούσε, χωρίς να έχει καμιά υποχρέωση προς την εναγομένη εργοδότηρα του για την παροχή δηλαδή των υπηρεσιών του σε άλλο τομέα εργασίας της. Και ακριβώς το Εφετείο καταλήγει σ' αυτό το πόρισμα από τη συνολική εκτίμηση των αποδείξεων. Μάλιστα, στο ζήτημα τούτο χαρακτηριστική είναι η ένορκη κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης Κ.Σ. ο οποίος είναι διευθυντής του τουριστικού τμήματος της εναγομένης. Λέγει ο μάρτυρας αυτός, ότι στις σχετικές καταστάσεις των ωρών εργασίας του ενάγοντα εμφανίζονται κάποιες ώρες επιπλέον και τούτο γιατί υπάρχουν στα ενδιάμεσα τους κενά, κατά τα οποία αυτός ήταν τελείως ελεύθερος, αλλ' όμως από λάθος υπολογίστηκαν ως χρόνοι εργασίας του. Το ίδιο έχει καταθέσει και στην πρωτόδικη δίκη και ο άλλος μάρτυρας ανταπόδειξης της εναγομένης. Πρόκειται για τον Π.Σ. ο οποίος ομιλεί για τα κενά εργασίας του ενάγοντα και μάλιστα για τη δυνατότητα του να φύγει από το αεροδρόμιο μετά το πέρας της εργασίας του. Απ' όλα αυτά γίνεται φανερό, ότι κατά το χρόνο λειτουργίας της εργασιακής σύμβασης, περιορισμένα δεσμευόταν η προσωπική του ελευθερία, αφού ήταν υποχρεωμένος να παραμένει στα αεροδρόμια και στο λιμάνι του Πειραιά μόνο για ορισμένο μικρό χρόνο, δίχως να έχει σε εγρήγορση τις σωματικές και πνευματικές του δυνάμεις, τις οποίες βέβαια ήταν υποχρεωμένος να κινητοποιήσει μόνο στο λίγο χρόνο ελέγχου των αφίξεων και αναχωρήσεων των πελατών της εργοδότηρας του. Πρόκειται επομένως για παροχή εργασίας με τη μορφή της «ετοιμότητας κλήσης». Κατά συνέπεια και εφόσον ο ενάγων δεν βρισκόταν σε καθεστώς πλήρους πραγματικής απασχόλησης, δεν υπόκειται στις διατάξεις των ειδικών εργατικών νόμων, καθώς και των συλλογικών συμβάσεων σχετικά με τα ελάχιστα όρια αμοιβής του. Ούτε επίσης στην περίπτωση του εφαρμόζονται οι διατάξεις για προσαυξήσεις νυκτερινής εργασίας ή εργασίας κατά τις Κυριακές και εξαιρετές γιορτές. Αλλ' ούτε και οι διατάξεις που αναφέρονται στα χρονικά όρια εργασίας προκειμένου για πρόσθετη αμοιβή, λόγω υπερεργασίας ή υπερωριακής εργασίας ή εβδομαδιαίας ανάπαυσης. (Βλέπε Ντάσιου: Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο 1995 τόμ. Α/1 παρ. 59, Κουκιάδη: Εργατικό δίκαιο 1995 σελ. 194 επόμε. ΑΠ 475/1975 ΕΕργΔ 34/1111, ΑΠ 1123/1976 ΕΕργΔ 36/78 ΑΠ 262/1982 ΕΕργΔ 41/490, ΑΠ 1127/1984 ΕΕργΔ 44/649 και ΑΠ 1511/1987 ΕΕργΔ 47/1086). Κατόπιν τούτων τα σχετικά κονδύλια της κρινόμενης αγωγής, τα οποία ειδικά αναφέρονται στην επίδικαση: α) Αμοιβής για υπερωριακή εργασία, η οποία όμως δεν προσδιορίζεται, β) Προσαύξησης επίσης για νυκτερινή εργασία, γ) Προσαύξησης επίσης για εργασία κατά τις Κυριακές και δ) Αμοιβής για εβδομαδιαία ανάπαυση, κρίνονται απορριπτέα, ως αβάσιμα από πλευράς ουσίας τους.

Άλλωστε, όπως ειπώθηκε, στον προαναφερόμενο συμφωνημένο μηνιαίο μισθό του ενάγοντα περιλαμβανόταν και οι πιο πάνω αμοιβές και προσαυξήσεις του, γι' αυτό και δεν μπορεί να τις αξιώνει με την αγωγή του, αφού υπήρχε ρητή συμφωνία τους. Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών όμως με την εκκαλούμενη απόφαση του έκανε τελικά μερικά δεκτή την αγωγή του και για όλες τις προαναφερόμενες αιτίες επιδίκασε στον ενάγοντα - εφεσίβλητο το ολικό χρηματικό ποσό των 99.549 δραχμών. Ήδη, η εναγομένη με τον πρώτο λόγο της ένδικης έφεσης της παραπονείται και υποστηρίζει, ότι ο ενάγων δεν δικαιούται τις παραπάνω αμοιβές και προσαυξήσεις. Το παράπονο τούτο σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν, είναι βάσιμο από ουσιαστικής του πλευράς και πρέπει να γίνει δεκτό. Αντίθετα, ο πρώτος λόγος της αντέφεσης, ο οποίος αναφέρεται στο ίδιο ακριβώς ζήτημα, ελέγχεται από ουσιαστικής του πλευράς αβάσιμος, γι' αυτό και πρέπει ν' απορριφθεί. Κατόπιν τούτων πρέπει στη συνέχεια: Α) Να εξαφανιστεί η προσβαλλόμενη οριστική απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, Β) Να κρατηθεί η προκειμένη υπόθεση στο δικαστήριο τούτο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 535 παρ. 1 του ΚΠολΔ και Γ) Να εξετασθεί στην ουσία της η κρινόμενη αγωγή του εφεσίβλητου, ως προς τα λοιπά της κονδύλια, από τη συνολική επίσης εκτίμηση των ίδιων αποδεικτικών στοιχείων της παρούσας υπόθεσης έχουν αποδειχθεί και τα ακόλουθα κρίσιμα περιστατικά: Στις 8 Αυγούστου 1992 και γύρω στις 9 η ώρα το πρωί ο ενάγων τηλεφώνησε στα γραφεία της εναγομένης και προς αυτήν ανακοίνωσε τότε το τροχαίο ατύχημα του. Ειδικότερα, ανέφερε προς αυτήν τότε, ότι επιστρέφοντας από το αεροδρόμιο του Ελληνικού και ενώ οδηγούσε το με αριθμό κυκλοφορίας ΥΚΑ-4160 ιδιωτικής χρήσης επιβατικό αυτοκίνητο, ιδιοκτησίας της εναγομένης, έχασε τον έλεγχο της οδήγησης του και εξετράπη

της οδού με αποτέλεσμα ο μιν ίδιος να τραυματιστεί ελαφρά, το δε αυτοκίνητο της να καταστραφεί ολοσχερώς, επειδή προσέκρουσε σε παρακείμενα της οδού δένδρα. Πρέπει να σημειωθεί πως το τροχαίο τούτο ατύχημα έγινε στην οδό Κατεχάκη και λίγο πριν από τα φανάρια της διασταύρωσης με την οδό Παπάγου. Μάλιστα είπε προς την εναγομένη ότι με διερχόμενο αυτοκίνητο πήγε κατόπιν στο σπίτι του. Ο ίδιος με την αγωγή του υποστήριξε, ότι τότε ήταν αρκετά κουρασμένος και επέστρεφε από το αεροδρόμιο, όπου προηγούμενα είχε μεταβεί με σκοπό να υποδεχθεί εκεί πελάτες της εναγομένης, οι οποίοι είχαν έλθει στη χώρα μας από το εξωτερικό. Λέγει επίσης, ότι έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου του, γι' αυτό και υποστηρίζει πως υπέστη εργατικό ατύχημα. Κατόπιν τούτου με την αγωγή του αξιώνει την καταβολή του ποσού των 200.000 δραχμών, ως χρηματική του ικανοποίηση, λόγω της ηθικής του βλάβης. Από την εκτίμηση όμως των αποδείξεων δεν πείθεται το Εφετείο, ότι στον ενάγοντα συνέβη τότε εργατικό ατύχημα και συνεπώς δεν δικαιούται το ανωτέρω ποσό χρηματικής ικανοποίησης του.

Στο πόρισμα τούτο καταλήγει το δικαστήριο γιατί ο ενάγων δεν ήταν κουρασμένος από τη φύση της εργασίας του. Συγκεκριμένα όπως αποδείχθηκε, κατά τον προαναφερόμενο χρόνο αυτός αντιμετώπιζε σοβαρά οικογενειακά προβλήματα. Ήταν παντρεμένος στη Γερμανία και εκεί είχε δυο ανήλικα παιδιά από το γάμο του. Στην Ελλάδα που είχε έλθει σύναψε ερωτικό δεσμό με μια κοπέλα, η οποία από τις σχέσεις τους έμεινε έγκυος και περίμενε εκείνες τις ημέρες να γεννήσει. Μάλιστα η τελευταία, αλλά και οι γονείς της, δεν γνώριζαν πως ο ενάγων ήταν παντρεμένος στη Γερμανία και πως ήδη είχε δυο παιδιά εκεί. Πριν από το τροχαίο ατύχημα το βράδυ ο ενάγων δεν είχε πάει στο σπίτι του για να κοιμηθεί, αλλά πήγε στην κλινική, όπου θα γεννούσε η φίλη του γι' αυτό και έμεινε άπνους. Προδήλως πρόκειται για τη μάρτυρα αποδείξεως του ενάγοντα την Φ.Π. του Α., η οποία στην πρωτόδικη ένορκη κατάθεση της παραδέχεται πως ο ενάγων την επισκέφθηκε στην κλινική, αφού ήταν προκαθορισμένη η ημερομηνία του τοκετού της. Όλα αυτά με λόγο γνώσης κατατέθηκαν από το μάρτυρα ανταπόδειξης Κ.Σ. την αξιοπιστία του οποίου ιδιαίτερα εκτιμά το δικαστήριο τούτο. Το ότι άλλωστε ο ενάγων τραυματίστηκε ελαφρά προκύπτει και με πληρότητα αποδεικνύεται από το με αριθμό 114235/8-8-1992 εξιτήριο του Περιφερειακού Γενικού Νοσοκομείου Αττικής ΚΑΤ, αλλά και από τη με χρονολογία 13-8-1992 ιατρική γνωμάτευση, του ίδιου Νοσοκομείου. Πρόκειται για έγγραφο που ο ίδιος επικαλείται και προσκομίζει. Όπως ειδικότερα προκύπτει από το περιεχόμενο τους, ο ενάγων από το τροχαίο ατύχημα του υπέστη μόνο κακώσεις στον αγκώνα και στον ώμο του. Με βάση την πλήρη απόδειξη των ανωτέρω κρίσιμων γεγονότων γίνεται φανερό, ότι δεν συνέβη κανένα εργατικό ατύχημα για το οποίο να έχει ευθύνη η εναγομένη εργοδότης. Συνεπώς, το σχετικό κονδύλιο της ένδικης αγωγής για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης, λόγω ηθικής βλάβης του ενάγοντα πρέπει να απορριφθεί, αφού ελέγχεται από πλευράς ουσίας του αβάσιμο. Μετά από αυτά κρίνεται βάσιμος στην ουσία του ο δεύτερος λόγος της έφεσης της εναγομένης. Αντίθετα κρίνεται απορριπτός, ως αβάσιμος, ο δεύτερος λόγος της αντέφεσης του ενάγοντα. Όπως ήδη ειπώθηκε, το ιδιωτικής χρήσης επιβατικό αυτοκίνητο της εναγομένης τελείως καταστράφηκε από την εκτροπή του και την πρόσκρουση του σε δένδρα. Τούτο άλλωστε και από τον ίδιο τον ενάγοντα ομολογείται. Αποδείχτηκε επίσης, ότι επρόκειτο για αυτοκίνητο κατασκευής των εργοστασίων της SEAT, τύπου IBIZA. Ήταν δε τελείως καινούργιο, επειδή πρωτοκυκλοφόρησε, όταν από την εναγομένη αγοράστηκε κατά την 26 Μαρτίου 1992, αντί του. τιμήματος των 2.689.348 δραχμών. Για το αυτοκίνητο αυτό υπήρχε μικτή ασφάλιση και εξ αιτίας της καταστροφής του η ασφαλιστική εταιρία αποζημίωσε την εναγομένη με την καταβολή του χρηματικού ποσού των 2.268.340 δραχμών. Στη συνέχεια τούτο πωλήθηκε με την έννοια των παλαιοσιδερικών και η εναγομένη απ' αυτήν την αιτία εισέπραξε το ποσό των 600.000 δραχμών.

Κατόπιν και κατά την 1 Οκτωβρίου 1992, η εναγομένη αγόρασε άλλο επιβατικό αυτοκίνητο προς αντικατάσταση του καταστραφέντος. Πρόκειται και πάλι για αγορά νέου επιβατικού αυτοκινήτου κατασκευής των εργοστασίων της SEAT, τύπου IBIZA, ομοίου δηλαδή με το προηγούμενο, για την οποία η εναγομένη κατέβαλλε το ποσό των 3.062.597 δραχμών. Τούτο γιατί στο μεταξύ από το μήνα Μάρτιο του 1992 ανατιμήθηκαν οι τιμές πώλησεως των αυτοκινήτων αυτών. Πρέπει να εκτεθεί πως όλα αυτά με λόγο γνώσης έχουν κατατεθεί από το μάρτυρα ανταπόδειξης της εναγομένης Κ.Σ. Αλλωστε και ο ενάγων με τις έγγραφες

προτάσεις του δεν αμφισβήτησε την αλήθεια των παραπάνω κρίσιμων γεγονότων. Πείθεται επομένως το Εφετείο, ότι το τροχαίο ατύχημα, που συνέβη το πρωί της 8 Αυγούστου 1992, αποκλειστικά οφειλόταν στην υπαιτιότητα του ενάγοντα οδηγού, αφού αυτός έτρεχε τότε με πολύ μεγάλη ταχύτητα, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την ολοσχερή καταστροφή του επιβατικού αυτοκινήτου και την αγαθή τύχη της τελικής του διάσωσης από σοβαρούς και μόνιμους τραυματισμούς, αλλά και κυρίως από την περίπτωση θανάτου. Με βάση την έκθεση των πιο πάνω κρίσιμων περιστατικών, τα οποία με πληρότητα έχουν αποδειχθεί, η εναγομένη εταιρεία ζημιώθηκε κατά το ποσό των 194.257 δραχμών, το οποίο ειδικότερα προκύπτει από τα ακόλουθα στοιχεία: α) Από τη δαπάνη αγοράς του νέου, αλλά ίδιου τύπου επιβατικού αυτοκινήτου, η οποία ανήλθε στο ποσό των 3.062.597 δραχμών, β) Από το ύψος της αποζημίωσης, την οποία η εναγομένη εισέπραξε από την ασφαλιστική της εταιρεία, που ήταν της τάξεως των 2.268.340 δραχμών και γ) Από το τίμημα πώλησης των παλαιοσιδερικών, που εισέπραξε η εναγομένη και ήταν της τάξεως των 600.000 δραχμών, οπότε και η ανάλυση των ποσών τούτων δίδει το εξής αποτέλεσμα: 3.062.597 μείον 2.268.340 ίσον 794.257 μείον 600.000 ίσον 194.257 δραχμές. Πέρα από αυτά αποδείχθηκε επίσης, ότι μέσα στο επιβατικό αυτοκίνητο της εναγομένης, που καταστράφηκε υπήρχαν σε άριστη κατάσταση λειτουργίας τους: αα) Ένα ραδιοκασετόφωνο, μάρκας AUDIO VOX, το οποίο αγοράστηκε από την εναγομένη κατά το τέλος του μηνός Μαρτίου 1992 και η αξία του στο χρόνο του ατυχήματος ήταν της τάξεως των 80.000 δραχμών και ββ) Ένας ασύρματος μάρκας ICOM, αξίας 80.000 δραχμών στον ίδιο επίσης χρόνο. Πρέπει να ειπωθεί πως ο ενάγων δεν αμφισβήτησε, τόσο την αξία τους, όσο και την ύπαρξη τους μέσα στο επιβατικό αυτοκίνητο, που οδηγούσε. Μετά το τροχαίο ατύχημα και ενόψει του ελαφρού τραυματισμού του ενάγοντα, δεν επιδείχθηκε από της πλευράς του η επιβαλλόμενη και αναγκαία επιμέλεια και προσοχή για την περισυλλογή τους και ιδίως για την ασφαλή φύλαξη τους. Αυτός - όπως ειπώθηκε - αμέσως μετά το ατύχημα του έφυγε από τον τόπο και εγκατέλειψε αφύλακτο το επιβατικό αυτοκίνητο της εναγομένης. Το αποτέλεσμα ήταν να γίνει από άγνωστο η κλοπή των ανωτέρω αντικειμένων. Κατά συνέπεια, η εναγομένη από υπαιτιότητα του ενάγοντα ζημιώθηκε και κατά το χρηματικό ποσό των 160.000 δραχμών (δηλαδή 80.000 συν 80.000 δραχμές). Μετά απ' όλα αυτά, η συνολική ζημία, η οποία προκλήθηκε από την υπαίτια συμπεριφορά του ενάγοντα ανέρχεται στο χρηματικό ποσό των 354.257 δραχμών (δηλαδή 194.257 συν 160.000 ίσον 354.257 δραχμές). Και ακριβώς το ποσό τούτο η εναγομένη παραδεκτά στην πρωτόδικη δίκη το είχε προτείνει σε συμψηφισμό προς τις απαιτήσεις του ενάγοντα, σύμφωνα άλλωστε με τη σχετική της ένσταση, η οποία εκ μέρους της διατυπώθηκε στα πρακτικά συνεδρίασεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (Βλέπε αυτά με τον αριθμό 2444/24-5-1993).

Ειδικότερα, ο συμψηφισμός αυτός δεν αφορούσε μισθούς του ενάγοντα, αλλά τις ακόλουθες απαιτήσεις του: α) Από το επίδομα δώρου Χριστουγέννων 1992, το οποίο είναι της τάξεως των 46.137 δραχμών, β) Από την αποζημίωση αδείας του για το έτος 1992, η οποία ανερχόταν στο ποσό των 37.358 δραχμών και γ) Από το επίδομα της αδείας του για το ίδιο έτος, το οποίο είναι της τάξεως των 58.372 δραχμών, γι' αυτό και πρέπει το τελευταίο τούτο ποσό να ληφθεί υπόψη του δικαστηρίου, σύμφωνα άλλωστε με τη βασική αρχή, που απορρέει από τη θεμελιώδη δικονομική διάταξη του άρθρου 106 του ΚπολΔ. Μετά απ' όλα αυτά, οι απαιτήσεις του ενάγοντα, τις οποίες αυτός αξιώνει με την κρινόμενη αγωγή του, ανέρχεται στο ύψος των 139.532 δραχμών. Στην προκειμένη όμως περίπτωση οι ανωτέρω απαιτήσεις του ενάγοντα υπερκαλύπτονται από εκείνες που έχει η εναγομένη, οι οποίες - όπως εκτέθηκε - είναι της τάξεως των 354.257 δραχμών.

Συνεπώς, με πληρότητα έχει αποδειχθεί η θεμελιακή βάση της ενστάσεως συμψηφισμού, η οποία και έπρεπε να γίνει δεκτή με την εκκαλούμενη απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου. Κατόπιν τούτων, βάσιμα είναι τα παράπονα της εναγομένης, τα οποία εκ μέρους της αναπτύσσονται στον τρίτο και στον τέταρτο λόγο της έφεσης της, με αποτέλεσμα ο ενάγων να μην έχει σε βάρος της απαίτηση, όπως βάσιμα η ίδια υποστηρίζει.

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί, ότι ακριβώς εξ αιτίας του ιστορούμενου τροχαίου ατυχήματος, το οποίο, όπως αναφέρθηκε, οφείλεται στην αποκλειστική υπαιτιότητα του ενάγοντα οδηγού, η εναγομένη αναγκάστηκε στις 21 Αυγούστου 1992 να προβεί στην νομότυπη καταγγελία της εργασιακής συμβάσεως, που είχε μ' εκείνον. Ειδικότερα, σ' αυτήν

την έγγραφη καταγγελία της γίνεται επίκληση σπουδαίου λόγου και συγκεκριμένα το πιο πάνω τροχαίο ατύχημα, κατά το οποίο το επιβατικό της αυτοκίνητο ολοσχερώς καταστράφηκε. Στη συνέχεια αυτή η καταγγελία της επιδόθηκε στον ενάγοντα κατά την 26 Αυγούστου 1992, όπως τούτο ειδικότερα αποδεικνύεται από την με αριθμό 228/26-8-1992 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Γ.Α.. Έτσι, οι αγωγικοί ισχυρισμοί για παράνομη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας ελέγχονται στην ουσία τους αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν. Ωστόσο, ο ενάγων δικαιούται από την εναγομένη τις αποδοχές του για το μήνα Αύγουστο 1992. Πρόκειται συνολικά για 26 ημέρες, δηλαδή μέχρι του χρόνου επίδοσης της έγγραφης καταγγελίας, στις οποίες αντιστοιχούν αποδοχές του της τάξεως των 101.178 δραχμών. Ο ενάγων όμως με την αγωγή του προσδιορίζει αυτές τις αποδοχές του στο ποσό των 100.0000 δραχμών, το οποίο και πρέπει να ληφθεί υπόψη του δικαστηρίου, σύμφωνα με την θεμελιώδη δικονομική αρχή του άρθρου 106 ΚΠολΔ. Αλλ' όμως και η απαίτηση αυτή του ενάγοντα καλύπτεται από τις ανταπαιτήσεις που έχει σε βάρος του η εναγομένη, οι οποίες είναι της τάξεως των 354.257 δραχμών. Τούτο γιατί και οι πιο πάνω αποδοχές του υπόκεινται σε συμψηφισμό, κατά το άρθρο 664 του Α.Κ., αφού ο ενάγων δεν επικαλείται, ότι ο μισθός του αυτός ήταν απολύτως αναγκαίος για την διατροφή του ιδίου και της οικογενείας του. Κατόπιν τούτων όπως ήδη εκτέθηκε ανωτέρω, οι ανταπαιτήσεις της εναγομένης στηρίζονται στην αδικπραξία του ενάγοντα, γι' αυτό και υπόκεινται σε συμψηφισμό, αφού δεν υπάγονται στο περιορισμό της διάταξης του άρθρου 664 του ΑΚ (Βλέπε Ντάσιου: Αστικό Δικονομικό Δίκαιο 1995 τόμ. Α/1 παρ. 437 α και 515, Απ 1303/1976 ΕΕργΔ 36/209 και ΑΠ 196/1990 ΕΕργΔ 50/230).

Έπειτα απ' όλα όσα εκτέθηκαν στην προηγούμενη αιτιολογία της παρούσας πρέπει να γίνει δεκτή στην ουσία της η ένδικη έφεση της εναγομένης και να απορριφθεί η αντέφεση του ενάγοντα. Κατόπιν τούτων και σύμφωνα με όσα ήδη αναπτύχθηκαν πιο πάνω και αφού δεν έχει καμιά άλλη απαίτηση ο ενάγων σε βάρος της εναγομένης, πρέπει να απορριφθεί στο σύνολο της η ένδικη αγωγή του. Τέλος, σχετικά με τη δικαστική δαπάνη, που έχει γίνει από τα διάδικο μέρη και στους δύο βαθμούς δικαιοδοσίας, θα πρέπει αυτή στο σύνολο της να συμψηφισθεί. Ειδικότερα, στην κρίση αυτή καταλήγει το Εφετείο, επειδή πραγματικά από της πλευράς του ενάγοντα - εφεσίβλητου υπήρχαν εύλογες αμφιβολίες του αναφορικά με την έκβαση της εκδικαζόμενης υπόθεσης (άρθρ 179, 183 και 591 παρ. 1 του ΚΠολΔ).